

Bilişimde Bilgisayarcı Çocuk ve Yönetici.....

Elektronik Mühendisi Abdullah Güney
abdullah.guney@emo.org.tr

Günümüzde en küçük kurumlarda bile en az beş ve üzeri sayıda bilgisayar olmaya başladığından bu yana bilişimcilere daha fazla ihtiyaç duyulmaya başlandı. Yazılımlar arttıkça hem bilgisayara daha fazla bağımlı olduk hem de bilişimciye... Ancak ülkemizde otomasyon ağının oldukça hızlı bir şekilde gelişmesine rağmen profesyonelleşme bu kadar hızlı gelişemedi. Elle tutulan veya gözle görülebilen her cihazın belli bir rakamı, bir değeri olmasına karşın yazılım ve yazılımı idame ettiren personelin rakamı ve değeri bu ölçüde artmamıştır, hatta bu işler küçümsenmektedir. Cihaza ödenen milyon dolara karşılık cihazı çalıştıran yazılıma ödenecek rakamda kıyasıya pazarlıklar yapılmaktadır ve istenen rakamın çok yüksek olduğu görüşü ağır basmaktadır. Ne de olsa cihaz gözle görülebilir ama yazılım sadece bir CD'nin içinde geldiği için para etmemelidir.

Bir işletmenin en birincil amacının kar maksimizasyonu olduğu düşünülürken, bilişimcinin işletmenin bel kemiği olduğu söylenebilir. Çünkü tüm kazanç bilgisayardaki verilerle takip edilmektedir. Bilgi güçtür. Ne kadar çok bilgiye sahipseniz o kadar güçlü olursunuz ve önünüzü görebilirsiniz.

Bu bağlamda; işletmede yapılabilecek en büyük yanlışlardan bir tanesinin şüphesiz ucuz ve tecrübesiz bilişimci çalıştırmak olduğu bir gerçektir. Ülkemizde, sermaye gerektirmediğinden olsa gerek, internet kafede ucundan kıyısından bu işle uğraşan, tesadüfen edindiği kulaktan dolma bilgilerle az buçuk söküp takabilen herkes hemen "bilgisayarcı" olmuştur. Ne hikmetse neredeyse her yöneticinin bu işten çok iyi anlayan bir yeğeni veya arkadaşının oğlu mutlaka mevcuttur ve hazırda beklemektedir. Hatta çocuk muhteşemdir. Evdeki bilgisayara taklalar attırır. MSN veya chat programlarıyla ilgili her türlü bilgiye sahiptir, söker, takar, bozar, kendine web sayfaları yapmıştır, kısaca bilgisayarın kurdudur. İşletmelerde bu kişiler çok da sevilir. Çünkü bu kişiler; eğitim almış, donanımlı, alan ile ilgili öğrenim görmüş, okullu bir kişiye göre daha kolay ulaşılabilir kişilerdir ve işçilik maliyetleri daha ucuz -ki hiç de öyle değildir- olarak nitelendirilir. "Bilgisayarcı çocuk" genellikle ilerisini gerisini çok düşünmeden isteneni yapar, bilgisayarlarda her türlü program çalışır, internette şarkılar, programlar, filmler indirilir. Pratik tecrübe ile yapabildiğini yapar hatta bir süre sonra kendini en kral bilişimci zanneder çünkü kendini öyle hissetmesi sağlanır... Bu aynı Melih Gökçek'in Ankara'da altyapı yapmasına benzer. Caddenin üst kısımları çok güzel süslenmiştir ama su, kanalizasyon vb sistemler göze gözükmediği için kimse bunları sorgulamaz. Ne zaman ki çok yağmur yağar, kanallar tıkanır, işte o zaman bir şeylerin farkına varılır. Ya da daha kötüsü farkındalık düzeyinin çok düşük olması nedeniyle kimsenin "ya bu adam burayı zaten hiç yapmamış ki" dememesidir, çatlaklar çoktan unutulur gider. Ta ki çatlaklardan sızan su uyuyan insanları ayıltıncaya kadar...

Yıllar önce gittiğim bir şirkette ağıdaki bilgisayarların neden yavaş olduğunu araştırmaktaydık. İlk aklımıza gelen şey sorunun kaynağının switch olabilme ihtimaliydi. Kabloların etiketlenmediğini gördüğümde "nasıl bileceğiz şimdi hangi kablo olduğunu" diye sormuştum. Günlerce uğraştıktan sonra kısıtlanmayan bilgisayarların bazılarında kullanılan bir yazılımın tüm ağı çökerttiğini bulmuştuk. Bu muhtemelen bizim "bilgisayarcı çocuğun" eseri idi.

Bilgisayarcı çocuk; doküman takip etmez, standartlardan bîhaberdir. Kısıtlama da yapmadığından kullanıcılar onu pek severler. Kablo çeker etiketlemez, neyin ne olduğu belirsizdir, aldırıldığı malzemeler popüler olan yani o günlerde moda olan malzemelerdir. Genellikle ya ihtiyaç duyulandan fazlası ya da en ucuz malzeme alınır. Hiç unutmam yine destek için gittiğim bir şirkette alınan sunucuyu gördüğümde neye uğradığımı şaşırılmışım. Çünkü sunucu şirketin mevcut ihtiyacından yaklaşık 20 kat daha büyük bir talebe rahatlıkla yanıt verebilecek kapasitedeydi. Bunun nedenini sorduğumda "ilerde büyürüz belki, o nedenle aldırıldım." demişti. Zaten bir süre sonra alınan sunucu kullanılmadı çünkü teknoloji ve yazılımlar yenilendi daha farklı ürünler ön plana çıkmıştı. Gereksiz ve maliyetli bir yatırım olmuş ama bunu kimse sorgulamamıştı.

Bilgisayarcı çocuk birlikte çalıştığı firma ile sürekli ihtiyaçlar üretir çünkü zamanında yapması gerekenleri yapmamıştır veya bilmiyordur. Satışı yapan firmanın gerekli gereksiz tüm malzemelerini alır.

Ne yazık ki bu anlatılanlar pek çok şirkette %50-60'lara varan oranlarda yaşanmakta ve çoğunlukla farkına bile varılamamaktadır. Yönetici bu işlerden anlamadığı için her şeyin doğru yapıldığına inanmakta ve süreç bu şekilde devam etmektedir. İyi bir bilişimciye ödenen ücret aslında uzun vadeli olarak düşünüldüğünde çok yüksek değildir. Hatta uzun vadede çalıştırmanın düşük maliyetli olduğu düşünülen "bilgisayarcı çocuk" tan daha düşük

maliyetle çalıştırıldığı rahatlıkla görülebilecektir. Hele ki maliyetin en önemli unsurlarından birinin "zaman" olduğu düşünüldüğünde... Bu bağlamda ihtiyaçları doğru belirleyip alımlarda doğru kararları verebilen, kritik olaylara zamanında müdahale ederek altyapıyı iyi kurabilen bir bilişimci bilgi ve zaman kayıplarını en aza indirebilir.

Yıllar önce iyi bir bilişimciye sahip olan ve bu sayede de her şeyin saat gibi tıkır tıkır işlediğini şahsen bildiğim bir kurumda bir yöneticinin bu bilişimci için "ne yapıyor ki sabahdan akşama kadar oturuyor" lâfını söylediğini duymuştum. Bir süre sonra bu bilişimciyle kurumun yolları bir şekilde ayrılmıştı ve bu ayrılıktan yaklaşık 6-7 ay kadar sonra sıkıntılar baş göstermeye başlamıştı. Yönetici bir şeylerin ters gittiğini elbette ki anlamış ancak bu tersliğin neden kaynaklandığını bir türlü anlamamıştı.

Bilişim aynı kanalizasyon gibidir. İyi kurgulandığı ve bakımlarının zamanında yapıldığı zaman size sıkıntı çıkarmaz. Sıkıntı çıkarması için hiç dokunulmadan aylar geçmesi gerekir. Sıkıntılar yaşandığında da kimse "bizim bilgisayarımız ne güzel çalışıyormuş zamanında" demez.

Kısaca eğer bir şirketiniz varsa ve bilgi sizin için önemliyse aldığınız personelin doküman takip etmesini, yeniliklere açık olmasını, yaptığı işleri dokümanete etmesini isteyin. Eğer "ucuz personelle çalışacak kadar da zenginim" diyorsanız da kendinize bir "bilgisayarcı çocuk" bulmak zaten zor olmayacaktır...

